

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 63. ANUL XIII.

Telegraful este de doua ori pe saptamană: joia si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor'a soiei pe afara la c. r. poste, cu banii gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditor. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 12/24 Augustu, 1865.

Anunciu.

Cursulu de nvetiamentu in institutul archidiecesanu gr. orientalu pedogogico-teologicu din Sabiu se va ncepe cu 1 Septembre cal. vechiu.

Sabiu in 6/18 Augustu 1865.

Directoratulu Institutulu archidiecesanu.

Sabiu in 11/23 Augustu. Diu'a de astadi a fostu pentru noi Sabiieni o di memorabila, caci intr'ens'a avu cetatea nostra fericirea, cea po'te de sute ani ne mai avuta, a primt pe portile sele unu, si respective doi Episcopi gr. or. din diecesele invocate. Inca din dilele premergato're se latse scirea, ca Preasantiele Loru, Parintele Episcopu alu diecesei Aradului, Procopiu Ivacicovicu, si fiitorulu Episcopu alu diecesei Caransebesului, P. Ioann Popasu, vorusosi astadi nainte de prandiu aici.

In urm'a acestor'a, PP. Protopopi si Assessori consistoriali, precum si ceialalti Preoti locali: Professori ai Institutulu archidiecesanu, Preoti ai curtiei metropolitane s. a. se aflasera inca la 8 ore in resiedinti'a metropolitana, de unde PP. Protopopi Panovicu si Hanni'a plecara spre intempinarea P. S. Sele Episcopului de Aradu, ear ceialalti remasera pe locu, spre a venera pre P. Achimandritu-Episcopu de Caransebesiu. Cestu din urma si sosi la 9 ore, fiindu intempinatu de preotimea mai tinera locala in edificiuulu postalu si comitatu la seminariulu greco-orientalu, unde i se pregatise locuinti'a. Pe la 11 ore sosi si Parintele Episcopu alu Aradului, insotitu de P. Protosinchelulu seu Mironu Romanu, de P. Protopopu din Totu-Varadea Belesiu si de P. Protodiaconu Andreiu Popp, si trase de dreptulu la resiedinti'a metropolitana.

Escelenti'a Sea Parintele Metropolitu Andreiu Barontu de Siagun'a, priimi pre venerabilulu seu ospe la treptele resiedintiei si lu conduse in sal'a cea mare, unde lu bineventu in cuvintele cele mai cordiale assecurandu-lu, ca bucuri'a, ce o are Escelenti'a Sea cu ai sei, este numai espressionea bucuriei poporulu intregu din archidiecesa, — si i recomand'a pre Preotii sei mai de aproape, ce erau de fatia.

Preasanti'a Sea multiam pentru onorific'a primire, dupa carea toti de fatia se retrasera, remanendu P. SS. Loru singuri. P. Archimandritu Popasu se presentase Escelentiei Sele Metropolitulu cu o ora mai nainte in vestminte monachale, fu fatia la primire si remase impreuna si cei doi ven. Archipastori in resiedinti'a metropolitana.

La 2 ore a fostu prandiu la mes'a metropolitana, unde se aflara toti, cari luasera parte la primire.

Fia-ne iertatu, a bineventu pre rarii ospeti si din partea acest'a cu unu devotu: Bine ati venitu! si a da si espressione publica intimei nostre dorintie, ca 'ntalnirea acesta solemn sa contribuie si ea, a stringe si mai tare, legaturile de fratietate, ce ne impreuna cu fratii de unu sange si de o credintia din tier'a vecina! —

Sabiu 10/22 Augustu. Precum audimu, este hotaritu definitivu, ca acea parte a inaltulu Guberniu regescu transilvanu, care este inca in Sabiu, cu inceputulu lui Septembre c. n. are a se stramuta la Clusiu. Inaltulu presidiu va sa fia celu din urma, ce se va duce din Sabiu, si adeca plecarea lui va urma numai pela mijloculu lui Septembre. —

Dr. Georgiu Petreanu. †

Brasiovu in 5/17 Augustu. Doctorulu de filosofia Georgiu Petreanu, professorulu ordinariu la Gimnasiulu romanu ortodoxu de aici, dupa o vietia cu perseveranti'a nedescrisa, plina de necasuri in totu tempulu pana candu

si-au seversitu studiile in 22 de ani; candu abia apucase a resulla acum de 2 ani; abia incepuse a areta patriotiloru sei poterile castigate si straduinti'a sea energica in oficiulu seu; abia incepuse a adap'a pre elevii sei cu nectarulu celu dulce alu sciintiei, de care insetau, — si eata sörtea voi, ca in urm'a unui morbu indelungatu, produsu, precum se vede, prin recelile casionate pe tempulu studiiloru in strainetate, dupa ce fu prevediutu cu sf. taine, spre cea mai mare dorere si dauna a scumpei sale consörte si crudulu seu fiu, a mamei sale fara spriginu, a socriloru sei, dlui George Ioann si sotia, a rudeniiloru, compatriotiloru si a natiunei nostre, reposa in 3/15 Augustu in etate de 31 ani.

Remastiele trupesci s'au pusu la eternele locasiuri cu conductu serbatorescu, demnu de unu barbatu literatu, eri in 5/17 ale aceste'a la 3 ore in cimiteriulu de susu. Dr. V. Glodariu, coleg'a reposatulu in Domnulu, tina cuventulu de immormentare, **) in care areta, ca nu numai consörtea, fiulu, mam'a lui, scumpii socrii, cumnata si cumnate, rudeniile si amicii, dar si natiunea lu jelesce, caci si-a perditu intr'ensulu unu barbatu de cea mai bana speranti'a, unu barbatu, care a intiparitu valoarea sea cu urme pretiose in analele Gimnasiulu romanu de aici si in inimele eleviloru sei, cari lu jelescu adencu. Sciinti'a a perditu in Petreanu unu discipulu consciintiosu, erudit si zelosu. Nu-su' doi, ani decandu se sui pe catedra professorala, si elu a lucratu Gramatic'a elino-romana cu dictionariulu si cu legendariulu ei, care suntu mai deplinu purisate spre a se da in tipariu. Nationalismulu lui l'a doveditu in modu prea frumosu, candu inca ca studinte a tramisu din Berlinu la fondulu Sincaianu 11 galbeni si pre unu conscolaru l'a ajutatu cu ce a potutu.

Dorerea lui de sirman'a sa mama veduva s'a aretatu in modu preafumosu, candu din bucatie'a sea de pane din stipendiu facea parte si densei, spre a se ajuta aici acasa.

Mai incolo reposatulu Petreanu po'te servi de esemplu talenteloru fara mijloce, spre a se po'te ajuta, si spre a po'te studia. Tatalu lui, negociatoriu, morindu candu abia era reposatulu de 1/2 anu, nu lasa dupa sine nici o avere. Mama-sea lu crescu cu lucrulu maniloru. Studiulu celu d'antaiu lu facu la scola Brancoveanulu de aici, carea atunci mai avea pretiu. De aci incolo a percursu gimnasiulu evangelicu luteranu din Brasiovu, unde spre a se po'te ajuta cu carti si altele, se roga de Directorulu si i deda quartiru intre togati. Asia fini gimnasiulu cu eminentia. Porni apoi de aci cu preaputinu ajutoriu dela biseric'a sf. Treime si dela alti Domni, in summa de 60 l., la universitatea de Vienn'a. Abia ajunse in Vienn'a, si mijloce de traiu n'avea. Domnedieu numai lu scie, cum a implinitu doi ani. *) In urm'a acestor'a audindu de nisce stipendii in Romania, si a lerga acolo, si facendu concursu si dabandi unulu. — Cu acestu ajutoriu studia 4 ani in Berlinu si puse si Doctoratulu in Lipsi'a. Bibliotec'a lui cea aproape la 2 mii tomuri dovedesce atatu intrebuintiarea stipendiulu, catu si studiile facute. Dupace fini studiulu, mergendu in Romania i se oferi o catedra de professura, in sa brasiovenii avendu lipsa de Professori, on. eforia i scrise si lu roga a-i ajuta, si elu, neprivindu salariulu celu indoitu, ce-lu avea in Romania, veni aici, si guvernulu Romaniei in onorea brasioveniloru nu i se opuse la acest'a. Aici venindu, se casatori cu amabil'a domnisiöra Elen'a G. Ioann, cu carea d'abia a vietuitu 1 1/2 anu. — Fia-i tieran'a usiöra si suvenirea binecventata in inimele toturoru, cari l'au cunoscutu in vietia si lu voru cunosce si dupa morte din fruptele osteneleloru lui literarie! —

*) Scimu si noi impreuna cu multi din doiosii lui amici, ca dedea private si prelegea din classicii antici. Red.)

**) Dlu Dr. Glodariu ni-aru face unu serviciu preaplacutu, deca aru binevoi a ne comunica acestu cuventu spre publicare. Red.)

Brasiovu în 2/14 Augustu. Conferintiele invetiatorilor din Tractulu I. alu Brasiovlui în urm'a cerculariului mitropolitanu se începura astadi. Dupa rogaciunea și cantarea din Biserica, P. on. D. Administr. Ios. Baracu deschise conferința și provocă pre invetiatorii să și aleaga Presiedinte. Invetiatorii din acestu tractu ne facu onóre, și potemu dice cu sigurantia, ca în nici unu altu tractu n'au însusirile lor. Erau între densii vr'o 6 comissari din anii trecuti, va sa dica, erau barbati de a presiedé, dar acesti'a cu totii, dandu onóre elătii și praxei mai îndelungate, alesera pre D. Rectoru alu nornei din Brasiovu G. B e l i s i m u s.

Conferintiele decursera între desbateri de totu serióse, opiniiuni preste opiniiuni audiai argumentandu pro și contr'a. Și astfelu s'a percursu didactic'a citirei, scrierei și a computului, și P. Administratoru protopopescu fu în placut'a positiune, a le esprime deplin'a sea multiamire. —

C a m p e n i 16/4 Augustu 1865. Multu onorate Domnule Redactoru! Me afflu îndemnatu pentru pretinutulu DVostre dñuaru a ve referi despre unele fapte nobile ale unoru Români de pe aici, zelosi și insetati pentru înaintarea poporului nostru în cultura cu atátu mai vertosu, cu câtu atari fapte salutaric, manifestate fatia cu scól'a și poporulu, merita nunumai recunoscinti'a celoru ce cunosc pre binefacatorii și se afflu în atingere cu ei, ci chiaru și a întregului publicu românú.

Priimiti dar, D. Redactoru, pentru aducerea la cunoscinti'a publica cele urmatóre:

În dilele trecute în comun'a Vidr'a de susu esîndu inginerulu comitatensu D. Alessandru Kováts împreuna cu D. Adm. Protopopescu I Patiti'a pentru de a croi unu planu spre edificarea unei scóle comunale în aceeași comuna din materialu, solidu, aci planulu cladirei se compuse într'unu modu fôrte corespondiatoriu, câtu pôte servi de modelu pentru fia-care comuna în generu, atátu în privinti'a încaperei pentru tinerimea studiósá, câtu și a comoditátií docintelui. Dupa terminarea planului de cladire cercetandu-se technicesce situatiunea locului de claditu, acest'a aflanduse necorespondiatoriu, D. ingineru propuse reprezentantiloru comunali, cá sa se îngrijésca de altu locu mai aptu și cu o estindere mai mare, cá și docintele sa se pôta îmbucurá pelánga cuartirú și de o gradinutia pentru legumi. Aceasta propunere a Dlui ingineru nu remase fâra resultatu, cáci Dlu Parochu locale Ioann Iancu, fratele fostului prefectu Avraamu Iancu, indata și oferí propri'a sea livada, situata în apropierea bisericei cu surfatia de 2 juguri 285° □ pentru totdeun'a, cu acea conditiune: ca un'a parte din acéstá livada sa se folosésca pentru cladirea edificiului, eara ceealalta parte sa se separeze pentru pomologia. Fapt'a acést'a nobila a Dlui Parochu Iancu nu remase neimitata, cáci dupa Dsea indata și locuitoriulu totu din Vidr'a de susu, Ioann C o r o j u asemenea doná fundatiunei scolare troasiulu seu învecinatu cu livad'a donata de parolulu Iancu, cu estindere de unu jugu patratu cu acea dorintia, cá în trensulu sa se înfiintieze scól'a de pomaritu, cu scopu: de a se latí nobilisarea fruptelorú în comunitate.

Ambii acesti binefacatori poftira, cá dechiaratiunile lorú nerevocabile sa se iee la protocolu, și din momentulu dechiarării pamenturile daruite la protocolulu catastralu sa se petréca pe numele fundatiunei scolare.

D. Parochu Ioan Iancu prin energiós'a sea activitate și în anulu 1860 castigá prin dispositiune testamentaria a unu binefacatoriu bisericei din Vidr'a de susu o móra, 400 fl. val. austr. banii, și unu troasiu de fenu.

Priimésca ambii acesti zelosi barbati în numele comunei Vidr'a de susu descoperirea celei mai cordiale multiamita!

Totu cu acéstá ocasiune se puse temeulu cladirei edificiiloru scolare din materialu solidu și dupa planuri architectonice și în comun'a Secatur'a și Albacu. Înfiintiarea scólei comunale în Albacu, care sta din dóue obsci bisericesci, cu dreptu cuventu se pôte atribuí Dlui Parochu din Gur'a-Arادی Petru Nicul'a.

Pentru îndeplinirea cladirei edificiiloru scolare, în tóte trei comunele suntú precalculati la fia-care 1239 fl. val. austr. întielegendu-se, ca membrii comunali voru fi deobligati materialulu de claditu precum: varu, piétra, nesipu, și lemne (Dar lucrulu mânilorú? Red.) a-lu procurá gratis.

Spesele cladirei în fia-care comuna se voru prestá din interesele conservate dupa imprumutulu datu statului.

Salariile pentru invetiatorii la fia-care comuna s'au sistemisatu din cutiele comunale cu câte 200 fl. v. a.

Seiu ca pentru cultur'a massei poporului românú multu de pedece ne sta înainte: neintielegeri, prejudetie, voia fâra potere materiala, și din contra potere materiala fâra voia. Aceste împregiurári, credeti-ne, Dle Redactoru, ca și patienti'a angerésca înca o supunu unei probe estraordinare; însa, déca se afflu barbati — ami i înaintárei nóstre —, între noi însine

— cu atari tendintie — întielegu treb'a scolare — de-si cam anevoia, totusi potemu reusi. Barbati cu curagiu se ceru, Dle!, apoi de siguru vomu ajunge tint'a. În treb'a scolare din cerculu Câmpeniloru Magistratulu comitatensud în Aiudu, Oficiulu cercualu respectivú și D. Adm. Protopopescu Ioann Patiti'a merita tóta recunoscinti'a, cei d'antáiu pentru sprjinulu datu în aceste afaceri, cestu din urma pentru îndemnulu manifestatu la totu ce e bunu, nobilu și folositoriu poporului încredintiatu administratiunei sele.

Speru, ca preste putinu tempu me voiu afflu în placut'a pusetiune de a ve poté încunoscintiá, cumca în cerculu Câmpeniloru pretotindeni suntú scóle bineregulate, prevediute cu docenti apti și salarie potrivite. (Sa dee Domnedieu! Red.)

Privitoriu la caus'a ungara

potemu comunicá dupa foile pestane și vienesé atát'a, ca actele pregatitóre pentru fiitóreá dieta ungara suntú mai încheiate, și se ascépta publicarea rescriptului de conchiamare înca în dilele cele mai de aprópe, dupa cum se dice, indata dupa re'ntórcerea Maiestátií Sele Imperatului dela Salzburg.

Cátu pentru alte dispositiuni, ce stau în legatura mai departe ori mai aprópe cu acéstá causa, se scie numai atát'a, ca panacandu scriemu aceste renduri, nu s'a denumitu nici unulu diu fiitorii comiti supremi. Mai multi aristocrati au oferitu serviciile lorú de comiti supremi fâra le affa. Noi sperámú, ca regimulu, fia colóreá lui ori și carea, cu multiamita va reieptá aceste oferte, atátu de liberale la vedere, ear în a-deveru atátu de nefericite. Poporulu transsilvanu — și de siguru și celu din Ungari'a, — a'nvetiatu dint'o lunga esperintia de sute de aui, a nu dorí de nou comiti supremi fâra leaffa. —

În palatiulu Cancelariei aulice transsilvane a fostu în 5/17 Augustu o conferintia, ce a duratu dela 2 pâna pâna la 5 óre dupa amédi și la carea, afara de Conte Mikó și de fostulu Cancelaru Baronu Kemény, au luatú parte și ministrulu de statu Conte Belcredi și Cancelarul aulicu ungaru, domnulu de Majláth. —

L u g o s i u în diu'a schimbârei la fatia a Domnului. Noi totdeun'a, de câte-ori ne-amú plansu la locurile mai înalte incontr'a abuserilorú, comise cu noi din partea diregatorilorú straini, amú fostu inferati de privati, ma chiaru și de diurnalistic'a magiara de resculatori și „bnitogátái“, și ca numai pentru aceea nu suntemú indestuliti cu diregatorii, pentru ca suntú straini, și ni-arú placé sa-i vedemu înlocati prin Români. De-si acést'a înca arú fi motivu de ajunsu, cá sa nu ne indestulimu cu ampioiati nostri, totusi noi cu multu suntemú mai loiali și stimámú în fiacare natiunalitatea lui, fia elu Magiaru, Némtiu, Serbu, ma chiaru și Jidanu, dar pretindemu cu totu dreptulu, cá și elu sa stimeze natiunalitatea nóstra, cu atátu mai vertosu, cu câtu noi suntemú în vetrele nóstre, și apoi atari ampioiati suntú pusi în officiu pentru poporu, de-si incontr'a vointiei nóstre și parolei Maiestátií Sele, carele în p. n. seu rescriptu de încorporare din 27 Decembre 1860, demandá apriatu, ca în locurile desu locuite de Români sa se denuméscá ampioiati din sinulu natiunei române. Déca înse ampioiati straini nu ne stiméza, ei ne despiciéza, cum amú poté fi noi indestuliti cu ei! Unulu atare dintre noi n'arú sci pretiú natiunea romána, închinandu-se celor'a cari se uita la Români preste umere, și arú fi mai reu decâtú sclavulu, carele saruta mân'a sbirului, ce cu putinu înainte l'a biciuitu, cáci acest'a nu cunósce mai multu decâtú poterea stapánului seu, și nici ca viséza despre demnitatea sea. Si noi avemú causa destula, de a ne plánga, ca ampioiati straini, cari suntú ampioiati pentru noi și traiescu și din sudóreá poporului românú, nu stiméza din destulu demnitatea poporului nostru. Si acést'a se pare ca ampioiati mai mici o invétia dela capulu comitatului, carele altcum se dice, ca e de nasce-re Románu; — se pôte, dar dupa fapte pôte fi ori și ce pe lume, numai Románu nu e.

Dati-mi voia, Dle Redactoru, cá pentru dovedirea asser-tului meu — dealtmintrea probatu prin sute și mii de esemple din viéti'a nóstra cá poporu, — trecendu eu tacerea de astadata împregiurarea, ca capulu de astadi alu comitatului nostru, D. Ambrus, nu scie curatu nici limb'a romanésca, precum și aceea, ca nu respectéza limb'a și alte dorintie ale poporului nostru, sa ve comunicu unu singuru faptu, la parere de totu secundariu, însa prin care capulu comitatului si-au aretatu pre fatia ceea ce noi amú presupusu de multu, adeca, ca departe de a înaintá caus'a nóstra, elu se pórtá fatia cu noi cu unu felu de despretiu.

Astadi adeca s'a facutu la noi în tóte bisericéle rogatiuni pentru Maiestatea Sea, la cari au asistatu dupa datin'a vechia totu corpulu diregatoriloru din centru. Dlu administratoru a fostu de fatia în biseric'a romano- și greco-catolica,

eara în biserică noastră greco-orientală nu a mai aflat de demnu sa vina, ci din biserică gr. catolică au impartit corpul dirigătorilor, și a trimis la a noastră pre vice-comitele primari și pre dirigătorii, cari sunt de confesiunea gr.-or.

Acéstă a facutu în noi și în poporul nostru unu sânge de totu reu cu atât mai vertosu, cu cât în orasiul nostru din numărul totalu de 11,000 de suflete majoritatea absolută, 7000, sunt de legea gr. or. Intrebăm acum a pre d. Ambrus, ca deca nu ne-au aflat demni sa vina și la biserică, la carc, s'au botezatu, cu ce felu de dreptu a constrinsu pre dirigătorii de legea gr. orient. sa mērga la biserică catolică? Asiă pricepe dōra DSea egalitatea între confesiuni și naționalități! Amu spus'o de atâtea ori, și o spunem și acum'a, ca Ddieu sa ferēscă națiunea și biserică noastră de fiii loru cei rateciti! — Prin nerespectarea biserice și religiunii noastre, care nu e cea de pre urma în Banatu, DSea au aretatu unu disprețu cătra națiunea noastră, căci laud'a Domnului, pre lângă tōte opintirile unor omeni, cari nu-si cunoscū chiamarea, și pe lângă impregiurările din tempulu mai nou, favoritoare machinatunilor loru celor opintite, biserică noastră inca e cea domnitōre în comitatulu Carasiului și reprezenta în Banatu națiunea romāna. Unele fapte de acestea caracterisēza mai bine pre cei ce le comitu, și disgusta totu mai amaru, poporulu carele cu tōta ocașiunea s'au aretatu maturu.

Pōte ca înainte de ce voru veni acestea la cunoscinti'a on. publicu romānu, se voru fi intemplantu denumirile nōue de comiti supremi în unele comitate, dintre acestea și intr'alu nostru, și atuncia vomu potē judecā, deca și guvernulu presinte ne va scōte ochii cu nisce barbati, cari nu suntu nici caldi nici reci, ci atāt'a totusi cunoscū și sciū, sa amarēscă pre bietulu popor romānu.

Din Neoplant'a se scrie, ca în siedint'a reprezentantiei comunale din 19 Augustu c. n. s'au cetitu unu intimatu alu Locotintintiei Unguresci, în urm'a cărei'a Maiestatea Sea Imp. prin prea In. decisiune din 5 Iuliu a. c. s'au induratu a dispune, ca Gimnasiulu de acolo pe spesele statului să se radice la rangulu de Gimnasiu completu, remanendu-i caracterulu confessionalu (gr. or.) și naționalu (serbesc), cu dreptulu de publicitate și de a edā testimoni valide în totu imperiulu. (Unu degetu pentru noi fatia cu gimnasiulu de statu din Sabiu! Red.)

Varietăți și noutăți de di.

(Distincțiune.) Cu ocașiunea p. n. sele dile natale Maiestatea Sea Imperatulu s'au induratu a dā urmatōrele distincțiuni mai insemnate: Cavaleri ai ordinului velerului de aur s'au facutu: principele Carolu Ego de Fürstenberg, principele Eduard de Schönburg-Hartenstein, camerariulu supremu principele Vincentin-Auersperg, principele Camilu de Rohan-Guemenēe, Conte Franciscu Serafim de Nádassd, (fostulu Cancelaru aulicu transilvanu), supremulu maiestru de cavaleria și Capitanu alu Gendarmeriei de garda, Generalulu de cavaleria, Carolu Conte de Grūnne, ambasadorulu la curtea regēscă a Britaniei mari Rudolfulu Conte de Apponyi, în fine ambasadorulu la curtea regēscă spaniola, Conte Albertu de Crivelli. — Ear Conte Mauriciu Eszterhazy și primi crucea cea mare a ordinului S. Steianu, și Ministrulu de resbelu, cavaleru Franck crucea cea mare a ordinului Leopoldinu cu decoratiunea de resbelu. —

(Zelu pentru scōle.) Unu coresp. alu „G. T.“ aduce la cunoscinti'a publica silintiele Judelui procesualu din Ormenisiulu Campiei, Dlui Ios. Gegō, prin a căru staruintia pentru cele mai multe scōle din tractulu acēl'a s'au castigatu pamenturi și sementia, și apoi s'au facutu sa le lucre comunele respective. Fia, ca exemplulu celu bunu alu dlui Gegō sa afe imitāri numeroșe!

(Intemplantu trista.) Din Banatu ni se scrie, ca Maria unic'a fiica a on. Preotu Michailu Vui'a par. gr. or. în Remetea (lângă Timisior'a) în flōrea vietiei în alu 13 anu alu etatei sale, în 23 Iuliu a. c. la 6 ore dupa amēdi scaldandu-se, se mutā — prin inecare în Canalulu Beg'a — în sinulu eternității. Trupulu nefericitei se află numai dupa o ōra intrēga în indepartare de 1/8 de milu dela locul inecării.

(Bibliograficu.) Gimnasistulu absolutu Stefann Popu publica în „G. Tr.“ anuciul de prenumeratiune la unu opsiuru, de care în adevēru avēmu astadi cea mai intētītōre trebuintia: la unu opsiuru adeca de economia, care în stilu usioru sa cuprinda cele mai insemnate rezultate ale Economiei naționale moderne, și anume cultivarea cerealeloru (bucateloru), legumeloru, viteloru, albineloru, cultivarea, nobilarea și pastrarea vinuriloru vechi și nōue s. a. Tragemn atentiunea on. nostru publicu asup'r'a aceste carticele cu atāt'a mai vertosu, căci pretiulu eii celu micu de 80 xr. v. a. inlesnesce castigarea eii și celoru mai fāra mijlōce. Prenumeratiunile se trimitu la autorulu la Alm'a, post'a din urma Elisavetopolea. Dela 10 esemplare 1 gratis. —

Aurora romāna aduce în nr. seu 15 urmatōrele: Dulce-i vietia de student! poesia de V. Bumbacu. Viptim'a jalusiei, novela. Amu doritu s'ajungu odata, poesia de Ioanne Papiu. Iudic'la revoluției franceze. — Foisior'a. Câte-va cuvinte despre literatur'a noastră. — Cununa de varietăți.

Famili'a aduce în nr. 7 urmatōrele: Portretulu și o schitia

biografica a Demului Constantinu Rosetti. — Imperatulu Salabegu, novela populara de A. M. Marienescu. — Maibine mōrta, novela originala, de Ioann Somesianu. Ioann Voda celu cumplitu cu boierii, cu calugarii și cu țieranii, din gur'a unui inamicu. Varsiovia, capital'a Poloniei. Columb'a, de Alessandru Dumas. Vivandier'a că tinatōre unelteloru de cosutu. Ce e nou? Gacitura de siacu etc.

Principatele romāne unite.

Diu foile de dincolo amu priimitu până acum numai „Trompet'a Carpatiloru“, din carea în nr. din urma amu comunicatu totu ce privesce evenemintele cele grave din 3/15 Augustu. Cu multu prea puțin, pentru de a adapā setea noastră cea ardiatōre de a sci cele ce se petrecu în țier'a vecinā! De aceea vomu cercā a compune din datele cele risipite, ce le aflāmu prin feluritele diuarie, o descriere a celoru intemplate. Diuarele germane punu pe revolt'a din 3/15 Augustu din Bucuresci unu pretiu deosebitu și arata pericolulu, după pārerēa noastră, cu multu mai mare de cum va fi în adevēru. Inca cu multe dile mai nainte erupsesera cravale prin Iasi, Craiova s. a., cari se potu privi că unu prelude alu revoltei celei mari din Bucuresci. Ele dicu mai departe, că monopōlulu tabacului, ce va să lu introduca guvernulu, au fostu numai unu pretestu alu rescolārei, ear adevērat'a eii causa aru fi nemultiamirea obstēscă cu guvernulu principelui Cuz'a. Ce programu, ce tendintie, ce scopuri aru fi avutu revolt'a, despre acēst'a nici unu diuaru inca nu e informatu, și prin urmāre trebuie sa aseptāmu, ce ne va desveli în privint'a acēst'a diu'a de māne. La tōta intemplant'a însă impregiurarea aceea, ca între acestia se afla și capii asiā numitei partide liberale, precum Rosetti, Brateanu, Goleșcu s. a., ne face a crede, ca rescolarea n'a fostu facuta orbescē, ci a fostu preacalculata și cu scopu adusa pe scena tocmai acum în absint'a principelui.

Rescolarea erupse dar în 3/15 Augustu, diminet'a între 10 și 11 ore, luandu-se cu asaltu cas'a municipalității, nimicindu-se archivulu și rupendu-se și imprasciandu-se actele pe strate. În fine venindu militia, se escā lupta sangerōsa, în carea aru fi caditu multi morti și raniti, și inca și mai multi aru fi fostu arestati. Numērul acestor'a iuse este prea diverginte, de câtu se cutezāmu a-lu pronunciā. Pe la 4 ore dupa amēdi ordinea se restabilise, și cu tōte ca erā tēma, ca revoluțiunea va erumpe de nou, totusi linișcea nu se mai turburā. Proclamațiunea ministrului intregu, și a generalului Florescu deosebi cătra locuitorii din Bucurecci și cătra armata, le amu comunicatu în Nr. din urma. În urm'a celoru intemplate, principele Cuz'a se fia plecatu cu cea mai mare graba dela scaldele din Ems, unde se afla, cătra Romāni'a. —

Gazetei germane din Brasiovu se scrie în acēstasi cauza cu datulu 4/16 Augustu din Bucuresci: Mesurile cele pe dosu, ce suntu aici la ordinea dilei și cari au casiuatū pān'acum atâtea rele, prin cari țier'a jumetate a remasu nelucrata și come ciulu și industri'a ajunsera la marginea prapastiei, au trasu dupa sine acum și o revolta sangerōsa. Inca în 1/13 se vedeā o ferberē nadasita, și n 14 se eslara prin ospetării hartii volante cu inscripțiunea: „Josu cu regimulu! Josu cu ministeriulu de politie! Perire hotiloru!“ s. a. Dint'r'acestea regimulu luā indemnu, a cere ajutoriulu militiei și demandā, că patrōle numeroșe să percurga stratele și în noptea spre 3/15 să faca prin ospetării și case private arestări. Goleșcu, Rosetti, Brateanu și alti contrari notorici ai regimului de acum fura prinsii și inchisi.

Eri între 10 și 11 ore nainte de amēdi se reversā furtun'a, și edificiulu magistratulu fu luat cu asaltu, gvardele politiare se trantira la pamentu și apoi se ncepū pradarea. După aceea se ncepū lupt'a la depozitele de tabacu și tinū până la 4 ore dupa amēdi.

Cu furia infricosiata se aruncā poporul, înarmatu cu ciomage și cu petri, asup'r'a organeloru politiei și a trupeloru, ce alergasera acolo. Petriile eadeau ca grandinea și cu ciomagele se culcā la pamentu totu ce se opuneā elementulu infuriatu. Erā unu tablou de infiorare, candu mass'a cea pornita a poporului dete peptu cu puterea militaria; sângele curgeā pārau. Mai multu de 100 omeni remasera morti și raniti acolo pe locu, și preste 2000 fura arestati. Betrāni, femei și copii toti fura insultati, se sparsera bolte și multe ferestri pe la case. În otelulu municipalității se sdrobī totu, cassele se aruncara în riu, archivele se nāmicira și actele se aruncara pe strata.

Tōte categoriile de armata pasira la mijlocu, și chiaru și artileria dedū focu mistuitoriu asup'r'a poporului și asup'r'a unor case. —

Nōptea trecū în linișce, dar ferberēa inca nu s'au alinatū și erā tēma de vr'o irupțiune nōua.

Prefectur'a politiei a provocatu pre negociatorii, sa-si deschida boltele, dar nimeni nu cutēza, temendu-se de predare, chiaru din partea militiei inesi.

Tocmai se afigu dela ministrulu presiedinte placate, in cari se lauda bravur'a trupeloru si acestor'a se aduce multiamita in numele principelui.

Representantii europeni, acreditati aici, au avutu eri dup'amedi conferintie la consululu generalu austriacu Br. Eder. Tota lumea aci e incordata, ce fatia voru mai lua lucrurile si ce mesuri regimulu. Inversiunarea populatiunei au ajunsu culmea.

Principele Cuz'a, insciintiatu despre cele intemperate in Bucuresci, si alergandu spre tierra, au si trecutu in 6/18 Augustu prin Vienn'a. Dee ceriulu, ca presinti'a domnitoriului sa mulcomesca inimile si mintile interitate si sa strabata la inim'a lui vocea opiniunei publice, carea dice mai pe fatia seu mai pe ascunsu, ca caus'a principala a rescularei din urma au fostu nesuferabilele volnicii si esactiuni (in limb'a poporului: mancatorii seu hotii) ale amplotiloru. —

In fine avemu sa anunciamu cititoriloru nostri, ca in Galati langa diuariulu comercialu de acolo „Mercuriu“ dela 1 Septembrie va mai esi inca si unu doilea diuariu, franceso-romanu, sub titlulu: „Echulu Danubianu.“ Programulu lui lasamu sa si-lu comunice insusi. „Elu, dice anuciulu, se va ocupa exclusivu de interesele locale, agricole si comerciale ale Romaniei, a Franciei, Germaniei, a Rusiei, a Englierei, Greciei, a Italiei si a Turciei, si in generalu de tote pietele principale ale comerciului. Ve oferilectoriloru lui cursulu moneteloru si a valoreloru, nivel'a Danubiului, oficialu constatata la Sulina, rezultatulu observatiuniloru meteorologice, sosirea si pornirea, atatu a vaporeloru catu si a corabieloru marinei comerciante, in fine totu ceea ce pote interessa privitoriu sciintia agricola si comerciala. Inserarile si anuciurile voru fi publicate in limbile: romana, francesca, italiana, germana si greca.“

Prospectu politicu.

Intalnirea monarchiloru din Austri'a si Prussia, ce se intempla in 7/19 Augustu la Salzburgu, este inainte de tote la ordinea dilei a afaceriloru mari europene. Ministrulu prusescu Bismarck si impoteritulu Austriei Conte Bloome avusera nemijlocitu mai nainte conferintie mai indelungate la Gastein, unde sa desbatuse cestiunea condominiului ducateloru dela Elb'a astfelu, incatu conventiunea respectiva s'au substerntu numai Monarchiloru spre revisiune si sanctiunare. Pana astadi inca acesta conventiune nu e publicata; (A se vede: mai nou:) atata inse sa scrie ca siguru, ca neintielegerile din dilele din urma s'au indreptatu. Pre noi inse caus'a acesta ne atinge mai putinu, si astfelu vomu pote ascepta fara pre mare curiositate inca cate-va dile, pana candu adeca vomu pote comunica cetitoriloru nostri date positive.

In mijloculu pacei obscesci, ce domnesce astadi in Europa, au caditu evenimintele cele sangerose din Bucuresci ca unu taciune aprinsu intr'o nopte intunecosa. Va fi de insemnatu modulu, cu carea ele voru fi dejudecate din partea pressei europene. Foile germane austriace firesce se folosescu de ocaziunea data, pentru de a incrimina cu totu ce se pote pe Principele Cuz'a, ca pre isvorulu totoruru releloru. Orbia grozava! candu caus'a principala a releloru din Principate este diplomati'a europeana, carea fatia cu resaritul Europei n'are curagiulu de a crea institutiuni adeveratu mari, liberale, nationale, ci duce o politica, ca sa dicemu asi, dela mana la gura. Acesta se pote dice cu totu dreptulu si despre institutiunile create in Principate.

Franci'a a serbatu in 3/15 Augustu, cu mare solemnitate diu'a natala a imperatului Napoleonu; de astadata atentiunea tieriei e indreptata asup'a portulu dela Cherbourg, unde in dilele dela 3/15 pana la 6/18 Augustu marin'a francesca si cea englesa serbeza o serbatoare mare internationala, carea intr'atata are si insemnatate politica, incatu scopulu ei este a apropiati si a impreteni pre cele doue natiuni vecine, spre care scopu flota englesesca va si fi condusa de insusi Printiulu de corona (principele de Wales.)

Dintr'alte in privintia politica de astadata n'aru mai fi nimicu de insemnatate mai remarcabila.

Mai nou.

„Corespondenti'a generala“ — foia semi-ofisiosa — comunica punctele principale ale conventiunei de Gastein in urmatoarele:

Drepturile de possessiune, castigate prin articolulu III alu pacei de Vienn'a, se voru esecuta pe venitoriu in Holsteindin partea Austriei, in Schleswig din partea Prusiei.

In adunarea confederatiunei germane se va proiecta din partea Austriei si Prusiei restituirea unei marine germane, carea sa aiba portulu confederativu in

Redactoru respundiatoriu Zacharia Boiu.

Kiel Rendsburg-uluse va declara fortaretia a confederatiunei.

In privintia Laenburgului Austri'a cede dreptulu seu Prusiei, pelanga despagubire in bani. —

„Gazet'anova de Frankfurt“ au intielesu, ca Napoleonu va ave cu regele Prusiei o intalnire la Baden-Baden. —

Asemenea se vorbesce, ca imperatulu francesu se va intalni cu imperatulu rusescu la Stuttgart. —

Insemnare

despre summ'a baniloru adunati, la recomandarea Esc. Sele P. Metropolitu Br. de Siagun'a, din bunavointia dela binesimitorii crestini greco-orientali din dieces'a Caransebesiului pentru castigarea odoreloru episcopesci ale noului nostru Episcopu.

d) Din comun'a Sagujeniu.

Dela Preotulu Barbu Stanciu 2 f., Lad'a comunei 10 f., Arendatoru Moritiu Bohm 2 f., Notariu Franciscu Russ 2 f., Juratu Ladislau Peterffy 2 f., Invetiat. Atanas. Ianosielu 1 f., Ospetarulu Vincentie Cusninschi 1 f. e) din comun'a Mutnicu: Parochulu Ioann Stefanovicu 2 f., Docintele Ioann Sierbanu 1 f., Unu loc. din comuna 2 f., Lad'a Bisericei 10 f.

f) din comun'a Tincov'a: Preot. Dionisiu Popovicu si Docintele 2 f., Lad'a Bisericei 10 f. g) In Militia Russberg: Lad'a Bisericei 9 f.

h) din comun'a Prisa c'a: Pa-rochulu Ioann Sus'a si capel. seu Ioann Lucaciu 12 f. Summ'a 68 f.

Nr. 31—3 Concursu.

Devenindu vacanta Statiunea invetiatoresca din Comun'a gr. res. Cakov'a, cu carea este impreunatu unu salariu anuale de 150 f. v. a. din allodiulu bisericescu, quartiru naturale si lemne de focu, pentru ocuparea acelei'a se deschide prin acest'a Concursu pana in 1. Septembrie a. c.

Competitorii au a-si indrepta cererile cu man'a propria scrise si dupa lege timbrate la subscrisulu, documentandu

1. ca suntu de religi'a gr. res.,
2. ca suntu Clerici seu pedagogi absoluti;
3. ca suntu Cantareti bisericesci buni;
4. ca suntu in privintia morale si politic'a nepatati si
5. deca suntu casatoriti, ca traiescu cu sociele loru in frica lui Ddieu.

Sabiu 3. Augustu 1865.

L. Hanni'a, Prot. gr. res. alu Tract. Sabiului I. si Inspectoru Scol. district.

Nr. 30—3 CONCURSU.

Spre ocuparea postulu de invetiatoriu la scol'a romana gr. or. centrale din opidulu Offenbaia se deschide Concursu, pana la 15 Septembrie a. c. Emolumente suntu 200 fl. v. a., 3 orgii lemne de focu, o gradina de semnatu 4 cupe de cucuru, cu cati-va pomisori si quartiru liberu.

Doritorii de a ocupa acestu postu, au de a-si asterne cererile sale prevediute cu documentele

- a) ca suntu romani de relegea gr. or.
- b) ca au absolvatu gimnasiulu inferioru, si cursulu pedagogicu in institutulu Archidiecesanu, si sci deplinu cantarile bisericesci
- c) sa produca testimoniu de moralitate buna, si caracteru nepetatu.

Cu aceste documente au de a se adressa subscrisulu Inspectoru Tractuale pana la terminulu supr'ascrisu, spre a se substerne Ven. Supremu Inspectoratu de scole spre intarire.

Inspectoratulu scoliloru districtuale din Protopopiatulu Lupsiei.

Nicolau Fodoreanu, Administr. Protop. gr. or. alu Lupsiei.

Sirupu albu de peptu

Acest'a se aprobata de mai multe fisicate ca unu mijlocu pentru ori ce tuse vechia, pentru dorere de peptu, ragusiela de ani, plumani balose, tuse magarésca, gusteru in gatu, aprinderi in gatlegiu, guturaiu, tuse cu sange, seipatura de sange, naidu, despre acestea tote da cele mai bune rezultate, si se afla mai multe sute de ateste.

Pentru Brasiovu amu datu uniculu depusetoriu Dlui S. P. Mailatu in butelie originali a 1 f. si a 2 f. in argintu (sunatori.)

G. A. W. Mayer, Breslau, Prussia.

(18—6.)

Burs'a din Vienn'a 11/23 Augustu 1865.		
Metalicele 5%	69	Actiile de creditu 176
Imprumutulu nat. 5%	73 70	Argintulu 107
Actiile de banca	780	Galbinulu 5 16

CORESPUNDINTIA. I. P. Lugosiu. Abonamentulu Dlui A. R. primum impreuna cu celelalte; eroarea la tiparirea adreleloru prin editura; s'au indreptatu. — 2 I. I. Partii a dou'a a cererei nu se pote satisfac.

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.